Buksmärta, omhändertagande akutmottagningen AKM AS

Innehåll

Syfte och omfattning 1
Bakgrund 1
Beskrivning 2
Fortsätt din riktade undersökning och behandling 2
Behandling (gul/grön) 3
Behandling (orange/röd) 3
Roller och ansvar 3
Referenser 4
Dokumenthistorik 4

Syfte och omfattning

Syfte med dokumentet är att säkerställa att patienter med buksmärta får ett strukturerat omhändertagande på akutmottagningen. Dokumentet vänder sig till kirurgteamet på akutmottagningen vid AS.

Bakgrund

Dokumentet är specifikt för kirurgpatienten med besöksorsak buksmärta (bedömd höga alt. låga) och flanksmärta. Det är viktigt att personalen snabbt skapar sig en överblick av situationen. När t.ex. patienten kommer in via bårtaxi eller snabbt blir försämrad i sitt allmäntillstånd på akutmottagningen är det viktigt att samtliga professioner arbetar strukturerat.

Sjuksköterskan ska arbeta enligt AMLS vilket finns beskrivet i DocPlus dokument Sjuksköterska akutmottagningen .

Sjuksköterskor ges denna utbildning vid steg 1 och steg 2 i introduktionen. Undersköterskor får anpassad utbildning i AMLS i sin introduktion.

Sjuksköterskan måste identifiera patientens tillstånd och vid kritiskt sjuk patient ska behandling omedelbart påbörjas. Omhändertagande ska se utefter ABCDE enligt riktlinjer för kritiskt sjuka patienter.

Beskrivning

Patienter som inkommer via receptionen med kraftig buk/flanksmärta skall omhändertagas snabbt. Kort anamnes enligt ABCD; visuell bedömning, Se andningsmönster/frekvens, känn på hudkostymen när du palperar radialispuls. Ställ enkla frågor och bedöm vakenhetsgrad.

Prioritera skyndsamt in patient till akutrummet eller torget, var god se rutin i DocPlus Akut och snabbt omhändertagande av patienter, Region Uppsala.se (pdf)

Utifrån smärtans karaktär och lokalisation smärtstilla patienten.

Tänk på att snabbt tillkalla läkare alternativt larma.

Fortsätt din riktade undersökning och behandling

Prio	**Undersökning**	**Behandling**
A Airways	Fri/ hotad/ofri luftväg?	Håll fria, larma
B Breathing	Andningsmönster, frekvens, saturation.	Koppla syrgas
C Cirkulation	Puls, blodtryck, perifer cirkulation	Sätt pvk, koppla Ringer acetat, ta prover och ev. EKG
D Disability	RLS/ACVPU	
E Exposure	Temperatur, klä av patienten (inspektion av hudkostym), bukpalpation (hård, spänd ömmande?).	

Efter sammantagna kontroller tas beslut enligt DPT och vilket vägleder sjuksköterskan i den fortsatta handläggningen.

Behandling (gul/grön)

Kontrollera följande:

- Urinsticka (Hcg på fertila kvinnor).
- Provtagning och pvk efter ordination.
- Eventuellt smärtlindring enligt generell ordination akutmottagning.
- Patienten kommer att få vänta in sina provsvar och undersökning av läkare på lämplig plast.

Behandling (orange/röd)

- Tillkalla doktor.
- Syrgas.
- Blodtryck bilateralt (manuellt), palpation av distal cirkulation.
- Pvk (minst grön, överväg två) kopplar Ringer Acetat för att hålla fri venväg.
- Provtagning efter symtom eller ordination, blodgruppering, BAS-test (skicka efter bedömning).
- Vid höga buksmärtor på personer över 40 år ta EKG och överväg troponin.
- Urinsticka (Hcg på fertila kvinnor).
- Förbered sond.
- Smärtlindring enligt generell ordination akutmottagning.

Roller och ansvar

MLA för kirurgdelen samt kirurgansvarig sjuksköterska på akutmottagningen har ett övergripande ansvar för rutinen.

Sjuksköterskor ansvarar för att:

- Göra första bedömning av patientens tillstånd samt initiera behandling och tillkalla läkare.

Akutläkare/Kirurgläkare är patientansvarig och ansvarar för att:

- Göra en medicinsk bedömning och ordinera vidare handläggning.

Referenser

Akut och snabbt omhändertagande av patienter, Region Uppsala.se (pdf)

Arbetsbeskrivning sjuksköterska AKM AS, Region Uppsala.se (pdf)

Dokumenthistorik

Reviderat

2018-03-27: Marie Ellmin, kirurgansvarig sjuksköterska och Claes Juhlin MLA för kirurgdelen.
2020-11-12: Jenny Karlsson traumaansvarig sjuksköterska akutmottagningen. Kontroll av innehåll. Uppdatering av länkar. Tillgänglighetskontroll.

2023 april: Jenny Karlsson traumaansvarig sjuksköterska akutmottagningen och Josefine Gustafsson MLA kirurgen.

2025 april: Tillgänglighetsgranskad, reviderat tabell och länkformat, Susanna Ingendoh specialistsjuksköterska akutmottagningen.

2025 Sep: Jenny Karlsson traumaansvarig sjuksköterska akutmottagningen. Kontroll av innehåll.